

Besluit Openbaar

Ons kenmerk: ACM/DE/2016/202266_OV

Zaaknummer: 16.0174.53

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van als bedoeld in artikel 12h van de Gaswet

1 Inleiding

1. Op 19 februari 2016 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) een aanvraag ontvangen van Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) voor ontheffing van de Tarievenscode Gas. Het betreft ontheffing van toepassing van artikel 3.2.1.5 van de Tarievenscode Gas ingeval van een aanwijzing van GTS als bedoeld in artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB.
2. GTS geeft aan dat het lagere productieniveau van het Groningerveld leidt tot een hogere belasting van de kwaliteitsconversie installaties van GTS om aan de marktbehoefte te kunnen voldoen. Dit leidt er volgens GTS toe dat de kans dat zij marktpartijen een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB moet geven om problemen met de beschikbaarheid van kwaliteitsconversie op te lossen, aanzienlijk zal toenemen. GTS acht het onwenselijk dat marktpartijen een tarief voor capaciteitsoverschrijding moeten betalen door een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB.

2 Wettelijk kader

3. Artikel 12h van de Gaswet luidt:
 - 1 *De Autoriteit Consument en Markt kan op aanvraag bij beschikking een ontheffing verlenen van de tariefstructuren en de voorwaarden. Bij haar beslissing neemt de Autoriteit Consument en Markt de belangen als bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen b tot en met f, en de regels, bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen g, h en i, in acht.*
 - 2 *De Autoriteit Consument en Markt stelt beleidsregels op met betrekking tot de procedure voor aanvraag van een ontheffing.*
 - 3 *De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan de ontheffing. De Autoriteit Consument en Markt kan de voorschriften en opgelegde beperkingen wijzigen.*
 - 4 *De Autoriteit Consument en Markt trekt de ontheffing in op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van de houder van de ontheffing.*

5 De Autoriteit Consument en Markt kan de ontheffing intrekken, indien:

- a. de houder van de ontheffing de aan de ontheffing verbonden voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;
- b. de houder van de ontheffing bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;
- c. de Autoriteit Consument en Markt, gelet op de belangen bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen b tot en met f, en de regels, bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen g, h en i, van oordeel is dat intrekking van de ontheffing noodzakelijk is.

6 Een op grond van dit artikel genomen beschikking wordt bekendgemaakt in de Staatscourant.

4. Artikel 3.2.1.5 van de Tarievenscode Gas luidt:

Een overschrijding van de gecontracteerde entry- en/of exitcapaciteit wordt per gasdag bepaald en vastgesteld op de grootste in een uur geconstateerde overschrijding. Voor deze overschrijding wordt een tarief berekend ter grootte van de maandfactor van de maand van overschrijding x het transporttarief voor het kalenderjaar. Voor een overschrijding van volgens 2.1.2b van de transportvoorwaarden Gas – LNB gecontracteerde exitcapaciteit wordt geen tarief voor overschrijding berekend.

5. Artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB luidt:

In uitzonderlijke gevallen kan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet vanwege beperking van kwaliteitsconversie niet tegemoetkomen aan (her)nominaties voor het gebruik van niet afschakelbare transportcapaciteit. In een dergelijk geval heeft de netbeheerder van het landelijk gastransportnet het recht aanwijzingen aan erkende programmaverantwoordelijken te geven hun (her)nominaties zodanig, als voorgeschreven door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, aan te passen dat de systeemintegriteit van het landelijk gastransportnet kan worden gehandhaafd. Erkende programmaverantwoordelijken zijn verplicht deze aanwijzingen op te volgen. Voor zover mogelijk zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de aanwijzingen naar evenredigheid over de veroorzakers van het probleem verdelen.

3 Beoordeling

6. ACM benadrukt dat er terughoudend moet worden omgegaan met het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 12h van de Gaswet, zoals toegelicht in het besluit van 20 september 2011.¹ Dit besluit ziet op ontheffing van de voorwaarden. ACM wijst erop dat de daarin geschetste condities om in aanmerking te kunnen komen voor ontheffing voor zowel tariefstructuren als voorwaarden gelden.
7. Zoals door ACM in het bovengenoemde besluit uitvoerig is toegelicht, is ACM van oordeel dat ontheffingen alleen worden verleend, wanneer onverkorte toepassing van tariefstructuren en voorwaarden in individuele gevallen of onder specifieke omstandigheden een ongewenste uitwerking heeft. Een ontheffing wordt daarnaast uitsluitend verleend wanneer de alternatieve route, namelijk aanpassing van de voorwaarden, niet opportuun is gelet op het individuele karakter van het probleem of de tijdelijkheid daarvan, alsmede wanneer een tijdelijke voorziening noodzakelijk en urgent is ter overbrugging van de periode die nodig is om een structurele oplossing van het probleem te bewerkstelligen.
8. GTS stelt dat onverkorte toepassing van het tarief voor capaciteitsoverschrijding niet redelijk is als dit wordt veroorzaakt door een aanwijzing van GTS op basis van artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB. GTS stelt dat het lagere productieniveau van het Groningenveld gecompenseerd zal moeten worden door een verhoogde inzet van de kwaliteitsconversie-installaties. Een verhoogde inzet van kwaliteitsconversie zal volgens GTS gepaard gaan met een verhoogde kans op (gedeeltelijke) uitval van kwaliteitsconversiemiddelen. Kortom, GTS vraagt ontheffing, omdat de kans is toegenomen dat zij het voorschrift uit de tariefstructuren en voorwaarden (hierna: de codes) moet toepassen.
9. ACM constateert dat artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB in feite op voorstel van GTS door ACM is vastgesteld² en op 1 juli 2009 in werking is getreden.³ Vanaf dat moment geldt het tarief voor capaciteitsoverschrijding voor iedere erkende programmaverantwoordelijke ingeval van een aanwijzing van GTS op grond van artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB. In dit opzicht is het tarief voor capaciteitsoverschrijding als gevolg van een aanwijzing door GTS op grond van artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB naar het oordeel van ACM in ieder geval niet te beschouwen als individueel noch uitzonderlijk.

¹ Besluit Raad van Bestuur van de NMa van 20 september 2011, met kenmerk 103850/4 in zaak Ontheffing afschakelvolgorde Hilvarenbeek.

² Besluit Raad van Bestuur van de NMa van 17 december 2008, met kenmerk 102646/17.

³ Besluit Raad van Bestuur van de NMa van 22 juni 2009, met kenmerk 103272/1.

Besluit Openbaar

10. Een eventuele toegenomen kans op een aanwijzing op grond van artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB maakt dit niet anders.
11. De verhoogde inzet van kwaliteitsconversie-installatie komt ACM voor als een structurele wijziging van omstandigheden. Ingeval dit leidt tot de door GTS geschetste situatie, is naar mening van ACM een structurele oplossing op zijn plaats.
12. ACM constateert dat GTS zelf kan voorzien in een structurele oplossing voor de situatie die door haar als ongewenst wordt beschouwd. GTS kan met toepassing van artikel 12c, eerste lid van de Gaswet Netbeheer Nederland verzoeken een voorstel in te dienen tot wijziging van de codes. ACM acht het daarom opportuun om in te zetten op een wijziging van de codes.
13. In de aanvraag voor de ontheffing geeft GTS aan van plan te zijn een dergelijk wijzigingsvoorstel bij ACM in te dienen, maar stelt tegelijk dat een wijziging van de codes minimaal een half jaar in beslag neemt. Daarmee suggereert zij dat dit een ontheffing als tijdelijke voorziening noodzakelijk en urgent maakt. ACM volgt dit niet. Dat het wijzigen van de codes als structurele oplossing enige tijd in beslag neemt, vindt ACM op zichzelf geen argument dat een ontheffing in de tussentijd noodzakelijk en urgent maakt. Bovendien, de structurele oplossing die GTS nastreeft, zou in de ogen van ACM slechts een kleine aanpassing van de codes vergen. In artikel 3.2.1.5 van de Tarievenscode Gas kan een uitzondering worden opgenomen voor capaciteitoverschrijdingen die ontstaan op grond van een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.4.6 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB. Een dergelijke op zichzelf staande minimale aanpassing van de codes kan ACM binnen een korte termijn behandelen naar aanleiding van een voorstel van Netbeheer Nederland.
14. ACM heeft in haar beslissing de belangen en regels als bedoeld in artikel 12f, eerste lid, van de Gaswet in acht genomen. Naar mening van ACM nopen deze belangen en regels niet tot verlening van de gevraagde ontheffing.

4 Besluit

15. Gelet op het voorgaande en met inachtneming van de belangen en regels als bedoeld in artikel 12f, eerste lid, van de Gaswet wijst ACM de aanvraag van GTS voor ontheffing af.

5 Bekendmaking

16. Dit besluit wordt bekendgemaakt door toezending aan de aanvrager. Tevens wordt het besluit gepubliceerd op de internetpagina van ACM.

Besluit Openbaar

's-Gravenhage,

Datum: 21 april 2016

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.
drs. J. de Maa
Teammanager Directie Energie

5/5

Een belanghebbende die zich met dit besluit niet kan verenigen, kan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt bezwaar maken bij de Autoriteit Consument en Markt. Het postadres is: Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag.

Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht bevatten. Verder moet het bezwaarschrift de gronden van het bezwaar bevatten. In het bezwaarschrift kan de indiener op grond van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.